

פרשת בשלח

מסתכלים כלפי מעלה

בני ישראל, שזה עתה עברו בים סוף וחוו נס בלתי-נתפס, נתקלים באתגר חדש – מתקפת עמלק. זהו רגע היסטורי ומבחן חשוב למנהיגות משה, המוביל שינוי בגישת העם. בקריעת ים סוף, ה' פעל לבדו: "ה' ילחם לכם, ואתם תחרישון". אך כעת, במלחמה בעמלק, משה מצווה את יהושע להנהיג את העם למלחמה. העם לוקח אחריות ומוכיח שיכולתו לנצח תלויה גם במעשיו.

תשומת הלב מופנית אל משה, העומד על גבעה, ידיו מורמות והמטה בידו. על פי התורה, כאשר ידיו מורמות – ישראל מתגברים, וכשהן יורדות – עמלק גובר. המשנה מסבירה ענין זה: לא המטה חולל ניסים, וגם לא ידיו המורמות של משה. המטה והידיים נועדו רק להזכיר לבני ישראל לתלות את עיניהם בשמיים ולזכור שה' איתם. **ידיעה זו נסכה בהם ביטחון ועוז לנצח.**

הסיפור מדגיש עקרונות יסוד במנהיגות. מנהיג חייב להאציל סמכויות ולסמוך על מונהגיו, אך גם להעניק להם תחושת מסוגלות וביטחון. עליו להנהיג ברוח, לשמור על מורל

המשך מסתכלים כלפי מעלה

מנהיגות בפרשה
הרב זקס

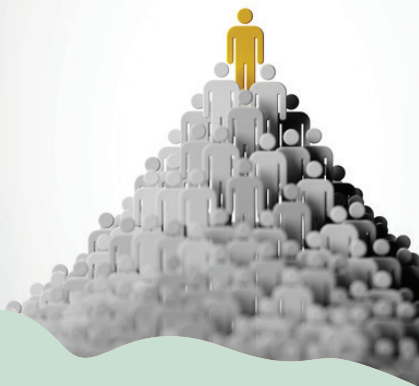
הקבוצה ולהימנע מהפגנת חולשה, גם כאשר הוא עצמו מתעייף. ברגעי חולשה אלו, המנהיג זקוק לתמיכה – כפי שמשה נעזר באהרן וחור.

במונחים עכשוויים, מנהיגות דורשת אינטליגנציה רגשית. דניאל גולמן מסביר כי **מנהיגים גדולים משפיעים על רגשות הקבוצה**, מעוררים השראה ומעניקים כיוון. משה מגלם תכונות אלו, כשהוא משלב יכולת השראה עם הצורך בתמיכה קולקטיבית.

הנה כי כן, כאשר הדברים אמורים **במנהיגות, גם שפת הגוף חשובה. מנהיגים חייבים, לכל הפחות בהופעותיהם הפומביות, להקרין ביטחון, גם כאשר בתוך תוכם מכרסמים בהם ספקות והיסוסים.** אם יסגירו את חששותיהם, בדיבור או במחוות גוף, הם עלולים להשבית את הרוח ממפרשיה של הקבוצה.

מעובד מתוך האתר של הרב זקס וספרייו השונים
לקריאה בהרחבה סרקו את הברקוד

מנהיגות - מודל לחקוי

רואים אותך!

אחד התפקידים חשובים ביותר של המנהיג. הוא, או היא, קובעים את מצב רוחה של הקבוצה יותר מכל אדם אחר. גולמן ועמיתיו מדווחים על כמה מחקרים מדעיים שהראו כיצד **מנהלים ממלאים**

תפקיד מפתח בקביעת הרגשות שחברי הצוות חולקים זה עם זה: המנהלים דיברו כלל יותר מכל אדם אחר, וההקשבה לדבריהם הייתה דרוכה יותר... אבל ההשפעה על הרגשות מרחיקה מעבר למה שהמנהל אומר. במחקרים אלה התברר **שגם כשהמנהל לא דיבר, האנשים התבוננו בו ביתר קפידה מאשר באנשים אחרים בקבוצה.** כשאנשים הציגו שאלה הנוגעת לקבוצה, כגוף, הם היו מפנים את עיניהם אל המנהל, כדי לראות כיצד הוא מגיב. ואכן, חברי הקבוצה רואים בדרך כלל בתגובתו הרגשית של המנהל את התגובה התקפה ביותר ובונים את התגובה שלהם לפיה – במיוחד במצבים מעורפלים, כאשר חברים שונים מגיבים בצורה שונה. **במובן מסוים, המנהל מכתוב את אמת המידה הרגשית. במנהיגות, גם שפת הגוף חשובה.**

ליפול ולקום, פעם ועוד פעם!

מנהיג צריך אינטליגנציה רגשית. דניאל גולמן, שנודע במחקריו בתחום זה, טוען (עם עמיתיו ריצ'רד בויאצ'יס ואנני מק'קי) שאחת המשימות החשובות ביותר של מנהיג היא לרומם את מצב רוחה של הקבוצה:

מנהיגים גדולים מרגשים אותנו. הם מלהיבים אותנו ומעוררים את הטוב שבקרבנו. כשאנו מנסים להסביר מדוע הם תכליתיים כל כך, אנחנו מדברים על אסטרטגיה, על חזון או על רעיונות רבי עוצמה. **אבל המציאות היא דבר קמאי הרבה יותר: מנהיגות גדולה פועלת באמצעות הרגשות שלנו.**

עקרונות
במנהיגות

האם לדעתכם מנהיגים צריכים תמיד להפגין אופטימיות?

חשבו על המצב שאנו נתונים בו כיום; איך
תיישמו במצב זה את רעיון המבט למעלה?

עקרונות במנהיגות - הרב יונתן זקס | מסתכלים כלפי מעלה

עקרונות בחינוך

מנהיגות מעוררת השראה - פתן
כלים לחיזוק ביטחון והתמודדות עצמאית

צוותי חינוך:

- האצלת סמכויות וחיזוק ביטחון עצמי: כיצד אנו מעודדים את התלמידים לקחת אחריות על הצלחתם?
- עיקרון התמיכה ברגעי קושי: כיצד אנו כמחנכים יכולים לספק לתלמידים כלים ותמיכה בזמן שהם חווים אתגרים אישיים ולימודיים?
- עיקרון ההנהגה באינטליגנציה רגשית: איך נוכל לשמש דוגמה למנהיגות רגשית המשרה ביטחון ומשפיעה על התלמידים לנהוג בהדדיות?

תלמידים:

- עיקרון לקיחת יוזמה ואחריות: מה אתם יכולים לעשות כדי להתמודד עם אתגרים בכיתה או מחוצה לה, במקום לחכות לפתרונות חיצוניים?
- עיקרון הצבת מטרות ושאיפות: כיצד אתם יכולים ליישם את העקרונות של התבוננות קדימה והאמונה בעצמכם כדי להגיע ליעדים שלכם?
- עיקרון החוסן מול קשיים: כשאתם מתמודדים עם קושי, מה יכול לעזור לכם להתרומם ולהמשיך בדרך להצלחה?